

Factsheet GIFGEBRUIK

Shutterstock

WAT

Gifgebruik in tuinen

Er bestaan vele vormen van gif, bijvoorbeeld tegen insecten (insecticiden), schimmels (fungiciden) en tegen onkruid (herbiciden, Roundup). Naast het actief gebruiken van deze bestrijdingsmiddelen, komt er ook gif in tuinen terecht via planten of potgrond uit het tuincentrum.

Profiterende soorten

Tuinen zijn een belangrijk leefgebied voor vogels. Een vogelvriendelijke tuin is gifvrij en biedt vogels jaarrond voedsel, veiligheid en gelegenheid tot voortplanten. Vooral tuinvogels zoals merel, koolmees en roodborst profiteren van een gifvrije tuin.

WAAROM

Schaalgrootte en actualiteit

- Tuinbezitters gebruiken de laatste jaren meer gif in hun tuin. De verkoop van insecticiden is tussen 2016 en 2019 bijna verdubbeld. Slechts twee op de vijf tuinbezitters gebruikt geen gif.
- Planten uit reguliere tuincentra worden over het algemeen niet gifvrij gekweekt. Via deze planten komt er ook gif terecht in tuinen en uiteindelijk in het oppervlaktewater. In mierenlokdozen en potgrond zijn bijvoorbeeld eveneens neonicotinoïden aanwezig.
- Het verbod uit 2016 waardoor gemeenten geen gif met glyfosaat (zoals Roundup) meer mochten gebruiken, is eind 2020 door de rechter van tafel geveegd.
- Gif wordt slecht afgebroken. Zo blijft DDT bijvoorbeeld vele tientallen jaren in de bodem aanwezig. In Nederland is het gebruik van DDT sinds 1973 verboden, maar het wordt nog steeds aangetroffen in dode mezen.

Shutterstock

Shutterstock

WAAROM

Shutterstock

Impact op vogels

- Mezen gebruiken honden- en kattenharen om hun nest mee te bekleden. In deze haren zitten insecticiden door de behandeling tegen vlooiën en teken. In 97% van de gevallen zijn de teruggevonden gifstoffen in jonge mezen te relateren aan blootstelling via de haren.
- Door de slechte afbreekbaarheid wordt gif opgeslagen in vetten en stapelt het gif zich op deze manier op in de voedselketen. Er worden dan ook veel gifstoffen aangetroffen in (dode) vogels. Bij koolmezen die in de stad voorkomen zijn meer gifstoffen gevonden dan in mezen uit natuurgebieden.
- Blootstelling aan gif zorgt voor meer sterfte en lager broedsucces onder vogels.
- Het gebruiken van gif schaadt meer soorten dan alleen de doelsoort. Verhoogde insectensterfte betekent ook minder voedselbeschikbaarheid voor vogels. Vooral jonge vogels hebben deze eiwitrijke insecten nodig als voedsel om te groeien.

HOE

Natuurlijke tuinrichting

- Koop biologische planten en potgrond voor in de tuin, in elk geval zonder systeemgiften die decennia in de grond achterblijven.
- Bied geen hondenhaar aan als de hond is ontvlood. Laat in plaats daarvan het mos in het gazon of tussen de tegels staan. Dat voorkomt onkruid tussen de tegels en mezen maken er dankbaar gebruik van voor het bouwen van hun nest.
- Voorkom ongewenste vraat aan planten door je tuin aantrekkelijk te maken voor natuurlijke vijanden. Lijsters en egels lusten bijvoorbeeld graag slakken, mezen eten op hun beurt rupsen van de buxusmot en eikenprocessievlinder.
- Een plaag ontstaat bij onbalans. Een biologisch evenwichtige tuin kan vaak zijn eigen problemen oplossen. Zorg daarom voor veel gevarieerde beplanting in de tuin.

Shutterstock

Natuurlijk beheer

- Het gebruik van herbiciden, fungiciden en insecticiden is in veel tuinen nog gewoon, maar desastreuus voor insecten en alle insectenetende dieren. Stop met het gebruik ervan!
- Veel 'plaagsoorten' zijn eigenlijk heel nuttig. Zo ruimen slakken bijvoorbeeld plantaardig afval en schadelijke schimmels op en zetten dat om in voeding voor de bodem.
- Durf lui te tuinieren. In verwelkte bloemen kunnen insecten overwinteren. Vogels eten graag van de zaden. Veeg blad onder struiken in de borders voor gratis voeding voor de bodem.

Jelle de Jong

WAAR

Goede voorbeelden

Bij de landelijke **vakgroep Wilde Weelde** (www.wildeweelde.org) hebben hoveniers, kwekers en leveranciers die gifvrij en natuurvriendelijk werken zich aangesloten.

Extra informatie

Meer weten over het natuurlijk inrichten van de tuin zodat er geen gif nodig is? Kijk eens op www.mijnvogeltuin.nl of vraag persoonlijk advies bij een **Tuinvogelconsulent** (www.vogelbescherming.nl/tuinadvies)

Shutterstock